

115

F

نام:

نام خانوادگی:

محل امضا:

بانک مقالات ایران

مرکز دانش و مقالات

علمی و پژوهشی و

سئوالات آزمونها

www.edub.ir

صبح جمعه  
۱۳۹۵/۱۲/۶  
دفترچه شماره (۱)



«اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.»  
امام خمینی (ره)

جمهوری اسلامی ایران  
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری  
سازمان سنجش آموزش کشور

**آزمون ورودی**  
**دوره دکتری (نیمه‌متمرکز) داخل - سال ۱۳۹۶**

**رشته امتحانی تاریخ - تاریخ اسلام (کد ۲۱۲۱)**

مدت پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۹۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	مجموعه دروس تخصصی (تاریخ جهان اسلام از آغاز تا پایان عصر عثمانی - تاریخ تحولات فکری و فرهنگی در جهان اسلام تاکنون - روش تحقیق و منبع شناسی در تاریخ اسلام)	۹۰	۱	۹۰

این آزمون نمره منفی دارد.

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

اسفندماه - سال ۱۳۹۵

حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش الکترونیکی و ... پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می‌باشد و یا متعلقین برابر مقررات رفتار می‌شود.

تاریخ جهان اسلام از آغاز تا پایان عصر عثمانی:

- ۱- مصعب بن زبیر، برای محدود کردن قدرت مروانی‌های بصره، چه کاری انجام داد؟  
 (۱) مروانی‌ها را مجبور به ترک بصره کرد.  
 (۲) مروانی‌های بصره را در مسجد جامع تحت نظر گرفت.  
 (۳) راهب‌های ورود و نماس امویان یا بصره را تحت کنترل گرفت.  
 (۴) آنان را مجبور کرد زنان خود را طلاق دهند، خانه‌هایشان را تخریب و اموالشان را مصادره کرد.
- ۲- مالیات خمس به کدام مورد زیر تعلق نمی‌گرفت؟  
 (۱) اموال فیء  
 (۲) اموال غنائم  
 (۳) معادن و دغینه‌ها  
 (۴) تجارت و دادوستد
- ۳- منظور از «وفد» در تاریخ اسلام چیست؟  
 (۱) افرادی که حضرت پیامبر(ص) برای تخریب بت‌ها اعزام نمودند.  
 (۲) هیأت‌هایی که پیامبر(ص) برای ایجاد دوستی با مسیحیان به طائف فرستادند.  
 (۳) جنگ‌هایی که حضرت پیامبر(ص) در رأس آنها قرار داشتند و همراه سپاه بودند.  
 (۴) هیأت‌های اعزامی قبایل مختلف عرب برای اظهار اسلام و انقیاد قبایل نسبت به اسلام.
- ۴- امام جواد (ع) توسط کدام خلیفه عباسی به بغداد فرا خوانده شد؟  
 (۱) معتصم  
 (۲) واثق  
 (۳) مأمون  
 (۴) متوکل
- ۵- خطبه بتره مربوط به کیست و چرا به این نام خوانده شده و در چه ماجرای تاریخی اتفاق افتاد؟  
 (۱) مغیره بن شعبه / خطبه کوتاه بود / در فتنه خوارج  
 (۲) زیاد بن ابیه / خدا را ستایش نکرد / در فتنه خوارج  
 (۳) عبدالله بن زیاد / خدا را خیلی ستایش نکرد / در فتنه خوارج  
 (۴) زیاد بن ابیه / طبق معمول خدا را ستایش نکرد / مقابله با امام حسین (ع)
- ۶- کدام مطلب در مورد شورش عبدالرحمن ابن اشعث، صحیح و مناسب است؟  
 (۱) حضور نمایلات شیعی  
 (۲) مخالفت با اشراف ناحیه سواد  
 (۳) مخالفت با تحقیر فرزندان صحابه  
 (۴) دشمنی با بنی‌امیه و برانداختن حکومت حجاج
- ۷- اهل قعود در جبهه بندی نیروهای فکری و سیاسی دوره خلافت حضرت علی (ع)، مصداق کدام مورد است؟  
 (۱) فراریان از مدینه که به معاویه ملحق شدند.  
 (۲) پیمان‌شکنانی که داعیه خونخواهی عثمان را داشتند.  
 (۳) کناره‌جویان از همراهی امام (ع) در نبرد با اهل جمل.  
 (۴) سست‌آرادگانی که در همراهی با امام (ع) در نبرد با معاویه مردد بودند.
- ۸- «دعی» به چه کسی اطلاق می‌شد؟  
 (۱) کسی که ولاء قبیله دیگری را می‌پذیرفت.  
 (۲) کسی که در جوار قبیله دیگری وارد می‌شد.  
 (۳) کسی که هم پیمانی قبیله دیگری را می‌پذیرفت.  
 (۴) کسی که نسب او به نسب دیگری ملحق می‌شد.

- ۹- از چه زمانی دخالت حکومت‌ها در نظام تعلیمی مسلمانان، رسعیت یافت؟
- ۱) از زمان تأسیس مدارس نظامیه
  - ۲) با تأسیس مدرسه مستنصریه در بغداد
  - ۳) با شکل‌گیری حلقه‌ها و مجالس در مساجد جامع توسط امویان
  - ۴) از زمان برپایی بیت الحکمه و ماجرای «محنه» در دوره اول عباسیان
- ۱۰- کدام عبارت درباره «دارالندوه» صحیح است؟
- ۱) مجلس روسای قریش که به‌وسیله هاشم بن عبد مناف تأسیس شد.
  - ۲) مجمع شیوخ قبایل مکه به وسیله عبد مناف برای اداره مکه تأسیس شد.
  - ۳) مجلس تصمیم‌گیری شیوخ قبایل مکه که توسط قصی بن کلاب تأسیس شد.
  - ۴) مجلس روسای مکه برای جلوگیری از جنگ میان شاخه‌های قریش که به وسیله عبدالدار تأسیس شد.
- ۱۱- گرایش عمده بهمنیان هند به دولت صفویه، در چه اموری جلوه‌گر بود؟
- ۱) تسلیم قندهار به صفویان
  - ۲) پناه دادن علما و دانشمندان ایرانی
  - ۳) مذهب شیعی و ضرب سکه به نام آنان
  - ۴) اعزام هیأت‌هایی برای جلب همکاری به دربار صفوی
- ۱۲- مهم‌ترین دلیل ناپسامانی اوضاع بغداد در سده‌های چهارم تا سقوط به دست مغول، چه بود؟
- ۱) اختلاف در مورد توسعه عمرانی بغداد
  - ۲) اختلاف‌نظر مذهبی فرقه‌های مختلف
  - ۳) بی‌میلی خاندان‌های مهم برای تصدی وزارت
  - ۴) مشکلات ناشی از کسری بودجه خلافت
- ۱۳- احمد بن فرات، وزیر معتضد در ابتدای خلافت وی برای اصلاح امور مالی چه اقدامی انجام داد؟
- ۱) توجه به ادامه فتوحات در آسیای مرکزی
  - ۲) التزام اهل کتاب به تأمین هزینه‌های جاری خلافت
  - ۳) اخذ مالیات‌های معوقه و مالیات‌های سه سال آینده کشاورزان
  - ۴) از طریق ارتباط با حاکمان نواحی مختلف پول لازم را فراهم کرد
- ۱۴- علت اصلی موفقیت ممالیک بر رقبای داخلی و صلیبیان، چه بود؟
- ۱) درخواست کمک از سلاطین عثمانی
  - ۲) کوشش برای تسلط بر حرمین شریفین
  - ۳) بهره‌گیری از اختلافات داخلی رقبا با یکدیگر
  - ۴) مبارزه تبلیغاتی پس از پیروزی در عین جالوت
- ۱۵- مدعای اصلی خودداری نفس زکیه از عدم بیعت با عباسیان، چه بود؟
- ۱) میراث نبرد عباس از پیامبر (ص)
  - ۲) عدم تأیید عباسیان توسط بزرگان سادات حسینی
  - ۳) یاری نکردن زید و یحیی در قیام بر ضد امویان
  - ۴) تأکید بر بیعت عباسیان و دیگران در ابواء با خودش
- ۱۶- دائرة المعارف بزرگ طبری که علاوه بر نتیجه تحقیقات دیگر ملل حاصل تجربیات نویسنده بود و ترجمه لاتین آن جزء کتاب‌های درسی طب در اروپا گشت از کیست و چه نام دارد؟
- ۱) رسائل - ابن هیثم
  - ۲) سرّ الاسرار - رازی
  - ۳) الحاوی - زکریای رازی
  - ۴) کامل الصناعه - علی بن عباس اهوازی

- ۱۷- معاویه بن ابوسفیان در اعلام ولایت عهدی فرزند خود یزید، با چه مشکلاتی روبرو بود؟
- (۱) حضور مدعیانی که فرزند صحابه بودند
  - (۲) علاقمندی یزید به حضور در میدان جنگ با کفار
  - (۳) جایگزین کردن وراثت به جای خلافت، اخلاق ناپسند یزید
  - (۴) استقلال رأی امیرانی مانند زیاد بن ابیه و مغیره بن شعبه
- ۱۸- موسس سلسله سلاجقه دوم، چه کسی بود؟
- (۱) ارتق یای
  - (۲) آلب ارسلان
  - (۳) محمد بن ملکشاه
  - (۴) سلیمان پسر قُتلمش
- ۱۹- جنگ لاس ناواس، بین کدام قدرت‌ها صورت پذیرفت؟
- (۱) مسیحیان - موحدون (۲) مرابطون - مسیحیان (۳) موحدون - مرابطون (۴) پرتغالی‌ها - مسلمانان
- ۲۰- آخرین خلیفه عباسی در مصر، چه کسی بود؟
- (۱) مستنصر (۲) مستعصم (۳) متوکل سوم (۴) صدرالدین احمد
- ۲۱- مردم بیت المقدس برای تسلیم شهر به مسلمانان در سال ۱۷ هجری و در زمان خلافت عمر، چه شرطی را مطرح کردند؟
- (۱) به مسلمانان جزیه پرداخت نشود.
  - (۲) پیمان صلح با حضور خلیفه مسلمانان بسته شود.
  - (۳) اجازه حضور اهل کتاب در سپاه مسلمانان داده شود.
  - (۴) به بناهای شهر و از جمله مسجدالاقصی کوچکترین آسیبی نرسد.
- ۲۲- صلح حدیبیه و حوادث مربوط به آن، در کدام سوره از قرآن ذکر شده است؟
- (۱) فتح (۲) نصر (۳) آل عمران (۴) انفال
- ۲۳- کدامیک از سلاطین عثمانی پایه‌گذار تنظیمات بود؟
- (۱) سلطان عبدالحمید
  - (۲) سلطان محمود دوم
  - (۳) سلطان محمد چهارم
  - (۴) سلطان مراد چهارم
- ۲۴- حضور علامه حلی و فرزندش فخرالمحققین در ایران، همزمان با کدام مورد بوده است؟
- (۱) آل بویه - عضدالدوله
  - (۲) صفویه - شاه طهماسب
  - (۳) ایلخانی - محمد خدابنده
  - (۴) قراقویونلو - سلطان یعقوب
- ۲۵- کدام مطلب درباره «فرامطه»، صحیح نمی‌باشد؟
- (۱) تابعیت امامان قاطمی را پذیرفتند.
  - (۲) از رهبران آنها ابوسعید جنابی است.
  - (۳) از انشعایات فرقه اسماعیلیه به شمار می‌روند.
  - (۴) در بحرین و یمانه در سده چهارم هجری دولتی را تشکیل دادند.
- ۲۶- به دنبال کدام قیام علوی، عباسیان دعوت خود را در خراسان آشکار کردند؟
- (۱) قیام زید بن علی
  - (۲) قیام یحیی بن زید
  - (۳) قیام شریک بن شیخ مهری
  - (۴) جنبش عبدالله بن معاویه طالیسی
- ۲۷- مهم‌ترین کتاب فارابی در طبقه‌بندی علوم و بیان مسایل آن، چه نام دارد؟
- (۱) کتاب المله
  - (۲) فصول الحکم
  - (۳) مفاتیح العلوم
  - (۴) احصاء العلوم

- ۲۸- «کاخ الحمراء»، متعلق به کدامیک از دولت‌های اسلامی است؟
- (۱) بنی نصر  
(۲) موحدون  
(۳) فاطمیان  
(۴) امویان اندلس
- ۲۹- چه عاملی سبب غزوه رسول الله (ص) با بنی‌نضیر شد و نتیجه آن چه بود؟
- (۱) همکاری بنی‌نضیر با مشرکان - اخراج بنی‌نضیر از مدینه  
(۲) توطئه بنی‌نضیر برای به قتل رساندن رسول الله (ص) - ترک مدینه  
(۳) اهانت بنی‌نضیر به زنی از مسلمانان - اخراج بنی‌نضیر از مدینه  
(۴) همکاری بنی‌نضیر با قریش مکه و اهانت به رسول الله (ص) - تبعید یهودیان و هلاکت سران آنها
- ۳۰- ادعای قدرت سیاسی از سوی امام موسی بن جعفر (ع) در کدام مورد تحقق عینی دارد؟
- (۱) سعادت محمد بن اسماعیل از امام (ع) نزد هارون  
(۲) کشف اموال امام (ع) نزد تنی چند از وکلاء ایشان  
(۳) ذکر تطبیق حدود فدک بر آذربایجان، یمن، خراسان و افریقیه  
(۴) تأکید بر فرزندى رسول الله (ص) در برابر هارون در حرم رسول خدا (ص)
- ۳۱- ازدواج رسول الله (ص) با کدامیک از همسران خویش سبب بطلان سنت‌های جاهلی پیشین شد؟
- (۱) زینب بنت جحش  
(۲) زینب بنت خزیمه  
(۳) جویریة بنت حارث  
(۴) صفیه بنت حبیب بن اخطب
- ۳۲- سلطان محمد فاتح، چه توجیهی را برای قتل برادران سلطان در قانون گنجاند؟
- (۱) حق سلطان به خاطر نظم عالم  
(۲) حق سلطان برای رفاه بیشتر مردم  
(۳) حق سلطان برای افزایش اقتدار  
(۴) حق سلطان برای عدالت در برابر تقدیر
- ۳۳- بروز خارجی تیرگی روابط مأمون با امام رضا (ع)، چه بود؟
- (۱) برگزاری جلسات اعتقادی و فقهی  
(۲) رفتن امام (ع) به نماز عید با شرایط ویژه و ممانعت مأمون از آن  
(۳) برگزاری جلسات علمی متعدد با حضور علماء  
(۴) پاسخ‌های امام (ع) به مأمون در مجالس خصوصی
- ۳۴- کدام مطلب درباره ابوالحسن مسعودی، درست است؟
- (۱) برای همه حوادث تاریخی منابع و اسناد خود را ارائه می‌کند.  
(۲) برای تألیف تاریخ سفرهای بسیار کرد و از اسناد بهره بسیاری برد.  
(۳) از طریق مشاهده مکان‌ها و محل وقوع حوادث تاریخی در سرزمین ایران و روم تاریخ را نگاشت.  
(۴) وی اخبار را یا مشاهده مستقیم می‌آزمود و از اسناد و منابع رومی، غسانی و ساسانی استفاده می‌کرد.
- ۳۵- علت این که رسول خدا (ص) شهر مدینه را حرم قرار دادند، چه بود؟
- (۱) منع قبایل بادیه از سکونت دائمی در شهر  
(۲) محدودیت ورود و حضور قبایل غیر فحطانی به این شهر  
(۳) حرمت دادن به شهر و منع درگیری‌های احتمالی در آن  
(۴) کمک به رونق کشاورزی و دامداری آن به دلیل ازدیاد جمعیت

## تاریخ تحولات فکری و فرهنگی در جهان اسلام تاکنون:

- ۳۶- دلایل نگاری، به چه حوزه‌ای از تاریخ‌نگاری مسلمانان مرتبط است؟  
 (۱) فتوح نگاری (۲) سندیت روایت (۳) سنن الرسول (۴) معجزه‌نگاری نبوی
- ۳۷- مهم‌ترین جریان‌های غالی‌گرایانه در عصر امام محمد باقر (ع)، در کدام دسته جای می‌گیرند؟  
 (۱) الوهیت - تشبیه و تفرق فرقی  
 (۲) مشبهه - مجسمه و پوچ‌گرایانه  
 (۳) افکار وارداتی خارجی - تساوی‌طلبی در نژاد و تشریک  
 (۴) انکار احکام - تجسیم ذات الهی و تشریک
- ۳۸- یکی از مهم‌ترین اصول رفتار اقتصادی امام علی (ع) در دوران خلافت، کدام مورد است؟  
 (۱) تقسیم عطایا بر اساس اصل تسویه  
 (۲) رجحان دریافتی مسلمانان نخستین بر دیگران  
 (۳) رعایت حقوق مالی قریشیان در مقابل مدینان  
 (۴) تفضیل در دادن عطایا به فرماندهان نظامی
- ۳۹- شیطانیه، به پیروان چه کسی گفته می‌شد؟  
 (۱) حسن بصری (۲) مؤمن الطاق (۳) ابوهذیل علاف (۴) عبدالله بن سبأ
- ۴۰- بنیانگذار معتزله بغداد که به او «راهب معتزله» گفته می‌شد، چه کسی است؟  
 (۱) واصل بن عطا (۲) معمر بن عباد  
 (۳) عمرو بن عبید (۴) بشر بن معتمر
- ۴۱- ساختمان مسجد دمشق را چه کسی طراحی کرد و این بنا در زمان کدام خلیفه ساخته شد؟  
 (۱) سلمان فارسی - عمر بن عبدالعزیز (۲) ابو عبیده جراح - ولید بن عبدالملک  
 (۳) عمر و بن عاص - معاویه بن ابی سفیان (۴) سعد بن ابی وقاص - یزید بن معاویه
- ۴۲- کدام‌یک از موارد، از اعتقادات مرجئه به‌شمار می‌آید؟  
 (۱) حدوث کلام خدا و قدر (۲) تجسیم و قدم کلام خدا  
 (۳) تفکیک ایمان از عمل و ارجاء (۴) جبر و حسن و قبح عقلی افعال
- ۴۳- استقرار ابتدایی قبایل در کوفه چگونه بود؟  
 (۱) قبایل به‌گونه‌ای پراکنده در کوفه مستقر شدند.  
 (۲) بخش شمالی برای نزاریان و بخش جنوبی برای یمنی‌ها اختصاص یافت.  
 (۳) بخش شرقی برای نزاریان و بخش غربی برای یمنی‌ها تعیین شده بود.  
 (۴) بخش غربی برای نزاریان و بخش شرقی برای یمنی‌ها تعیین شده بود.
- ۴۴- رسول‌الله (ص) این سخن خطاب به چه کسی فرمودند: «اختیار تعیین جانشین با خداست و آن را هر کجا بخواهد قرار می‌دهد.»؟  
 (۱) بزرگ خزاعه (۲) اشراف ثقیف  
 (۳) رهبر قبیله کنانه (۴) بزرگ قبیله بنی‌عامر
- ۴۵- کدام‌یک از فرق صوفیه در میان عثمانیان، طرفدار بیشتری داشت؟  
 (۱) قادریه (۲) قلندریه (۳) بکتاشیه (۴) نقشبندیه

- ۴۶- نخستین بار، چه کسی دستور تدوین حدیث را به‌طور رسمی صادر کرد؟  
 (۱) عثمان (۲) مروان بن حکم (۳) عمر بن عبدالعزیز (۴) عبدالملک بن مروان
- ۴۷- افکار و عقاید سیاسی کدام‌یک از فرق اسلامی در مورد امامت و حکومت، دچار محافظه‌کاری و توجیه‌گری است؟  
 (۱) اشعریه (۲) معتزله (۳) مرجئه (۴) اباضیه
- ۴۸- در گسترش و تکامل تصوف در شرق مدیترانه، کدام‌یک از عوامل، دخیل بوده است؟  
 (۱) جنگ‌های صلیبی (۲) حضور مذهب مالکی  
 (۳) حضور قراء و مفسران (۴) حضور اسماعیلیان در مصر
- ۴۹- یکی از شیعیان امام علی(ع) که در مقابل ناسزاگویی خطیبان معاویه اعتراض می‌کرد و در نهایت به شهادت رسید، چه نام داشت؟  
 (۱) حجر بن عدی (۲) هانی بن عروه  
 (۳) ولید بن عتبه (۴) عقبه بن نافع
- ۵۰- چه کسی نخستین بار به نشانه عذاب بر بنی‌امیه، لباس سیاه پوشید؟  
 (۱) یحیی بن زید (۲) شریک بن شیخ (۳) عبدالله بن معاویه (۴) حارث بن سریج
- ۵۱- مهم‌ترین گزارش‌های جلسات مناظره امام رضا (ع) با دیگران، در چه کتابی آمده است؟  
 (۱) البیان و التبیین (۲) تفسیر طبری  
 (۳) علل الشرایع (۴) الاحتجاج
- ۵۲- کدام شاعر در اشعار فراوان، به نظریه میراث بری امویان از عثمان، اشاره کرده است؟  
 (۱) فرزوق (۲) رشید هجری  
 (۳) حسان بن ثابت (۴) محمد بن حسان
- ۵۳- عقاید کدام فقیه حنبلی، در شکل‌گیری نهضت وهابی تأثیر گذاشت؟  
 (۱) ابن حزم (۲) ابن رشد (۳) ابن صوفی (۴) ابن تیمیه
- ۵۴- در نخستین موضع‌گیری‌های منظم خوارج، کدام حادثه به پیدایش درگیری‌های داخلی میان آن‌ها انجامید؟  
 (۱) بعد از شروع حرکت‌های خوارج در عراق  
 (۲) بعد از پاک‌سازی سیاسی خوارج توسط حجاج  
 (۳) هم‌پیمانی با عبدالله بن زبیر در مکه و مخالفت زبیر با آنان  
 (۴) بعد از کشته شدن شیبب بن یزید نعیم از فرماندهان خوارج
- ۵۵- حسین بن روح نوبختی که بود؟  
 (۱) یکی از دانشمندان و فقها و محدثان بزرگ و باب امام هادی (ع).  
 (۲) از خاندان دانشمند نوبختی اهوازی و از فقها و محدثان و سومین سفیر امام زمان (عج).  
 (۳) از وکلای امام جواد و امام هادی (علیهما السلام) و از فقها و محدثان بزرگ زمان خود.  
 (۴) یکی از برترین دانشمندان فلسفه و نجوم اسلامی و از وکلای امام هادی (ع).
- ۵۶- سلسله صلیحیان دارای چه مذهبی و در گجا مستقر بودند؟  
 (۱) زیدی - یمن (۲) قرمطی - شام  
 (۳) اسماعیلی - یمن (۴) امامی - جنوب عراق

- ۵۷- مبارکیه، نام کدام یک از فرق اسماعیلیه می‌باشد؟  
 (۱) منتظران ظهور اسماعیل پسر امام جعفر صادق (ع)  
 (۲) معتقدان امامت محمد پسر اسماعیل  
 (۳) معتقدان نصب محمد پسر اسماعیل به امامت توسط امام جعفر صادق (ع)  
 (۴) پیروان ابن ابی زینب که منکران درگذشت اسماعیل در زمان پدرش بودند.
- ۵۸- در جنگ حنین، چه کسی به پیامبر اسلام گفت: «یا محمد (ص) عدالت کن»؟  
 (۱) ابن کواء  
 (۲) ذوالخویصره  
 (۳) سعد بن عباده  
 (۴) عمرو بن عاص
- ۵۹- از جمله مراکز پژوهشی و آموزشی بغداد در قرن پنجم هجری، کدام است؟  
 (۱) دارالعلم براتا، شریف رضی و شماسیه و شیخ طوسی.  
 (۲) دارالعلم شاپور بن اردشیر و شریف رضی و ابن مارستانیه  
 (۳) نظامیه، دارالعلم شریف مرتضی و شریف رضی و دارالعلم شماسیه  
 (۴) دارالعلم جعفر بن محمد بن حمدان، دارالعلم سید مرتضی علم الهدی
- ۶۰- کدام یک از شخصیت‌های معروف شیعی قرن چهارم و محور حرکت معتزلی - شیعی بود؟  
 (۱) علاءالدوله سمنانی  
 (۲) امیر ابوعلی جعفری  
 (۳) ابن میثم بحرانی  
 (۴) صاحب بن عباد
- ۶۱- مناظرات فکری شیعه و حنفی در قرن ششم هجری، در کدام کتاب متجلی است؟  
 (۱) سلجوقنامه ظهیرالدین  
 (۲) النقض عبدالجلیل قزوینی  
 (۳) جامع الحکمتین ناصر خسرو  
 (۴) نشوار المحاضره قاضی تنوخی
- ۶۲- کدام مورد، از جریان‌های پس از رحلت حضرت حسن بن علی عسکری (ع) در شیعه است؟  
 (۱) جریان جعفریه و محمدیه که قاتل به امامت محمدبن علی الهادی معتقد بودند.  
 (۲) جریان محمدیه، امامیه و کسانی که بر امام عسکری (ع) توقف کردند.  
 (۳) جریان واقفیه، جعفریه، امامیه و کسانی که می‌گفتند امامی وجود ندارد.  
 (۴) جریان واقفیه که بر امام عسکری (ع) توقف کردند و کسانی که قاتل به امامت محمدبن علی (ع) بودند.
- ۶۳- ادعای ظهور و مهدویت، در کدام یک از جریان‌های فکری قرن نهم هجری وجود داشته است؟  
 (۱) نوربخشیه و مشعشعیه  
 (۲) جریان مرعشیه و سرپداریه  
 (۳) جنبش‌های غالی توربخشیه مرعشیه  
 (۴) جنبش‌های غالی مانند حروفیه و شیخیه
- ۶۴- عقاید مذهبی آل شنسب چه بود؟  
 (۱) شیعی  
 (۲) اشعری  
 (۳) معتزلی  
 (۴) اسماعیلی
- ۶۵- نخستین آثار در ریاضیات اسلامی، منسوب به کیست؟  
 (۱) بوزجانی - علم الحساب  
 (۲) خوارزمی - الجبر و المقابله  
 (۳) غیاث‌الدین کاشانی - مفتاح الحساب  
 (۴) خواجه نصیرالدین طوسی - کشف القناع



- ۶۶- کدام مطلب درباره ابومعشر منجهب درست است؟  
 (۱) وی مترجم کتاب زیج شهریاری است.  
 (۲) وی کتاب فی الحركات السماویة را نگاشت.  
 (۳) وی شرحی بر کتاب زیج شهریاری نگاشت.  
 (۴) وی تحقیقات مفصلی درباره کسوف و خسوف انجام داد.
- ۶۷- کدام مطلب درباره علت توجه مسلمانان به علم جغرافیا، درست است؟  
 (۱) رشد دستگاه برید و سفر حج  
 (۲) تجارت اعراب با سرزمین اروپا و آمریکا  
 (۳) تجارت اعراب با سرزمین هند و آمریکا  
 (۴) اسواق و بازارهای اعراب در سرزمین ایران و مغرب
- ۶۸- کدام مطلب درباره «علم الانواء»، صحیح نیست؟  
 (۱) اعراب با این علم تغییرات جوی را پیش‌بینی می‌کردند.  
 (۲) شاخه‌ای از ستاره‌شناسی است که از قدیم در میان مردم عصر جاهلی رواج داشته است.  
 (۳) اعراب جاهلی بر این باور بودند که طلوع و حرکات ستارگان بر وضع زندگی مردم اثر دارد.  
 (۴) اعراب جاهلی پاره‌ای از ستارگان را می‌پرستیدند و آن‌ها را عامل حوادث مهم می‌دانستند.
- ۶۹- امام علی (ع)، «عثمان بن حنیف» فرماندار خود در بصره را به چه دلیل مذمت کرد؟  
 (۱) پذیرفتن دعوت میهمانی اشراف  
 (۲) سوءاستفاده از بیت‌المال فارس  
 (۳) عدم رسیدگی به امور مالیات‌دهندگان  
 (۴) برگرفتن سهمی از غنیمت سپاه برای خود
- ۷۰- چه عواملی شرایط را برای موفقیت‌های معاویه، پس از شهادت امام علی (ع) مساعدتر کرد؟  
 (۱) تمایل عراقیان به بازگشت به شیوه‌های دوران شیخین  
 (۲) خسته شدن سپاهیان مسلمان هوادار امام از نبردهای فتوحاتی  
 (۳) قیام‌های مکرر مردمان نواحی مفتوحه و تحلیل قدرت سیاسی خلافت  
 (۴) ضعف و ناتوانی مردم مدینه و دودلی هواداران امام حسن (ع) در عراق

### روش تحقیق و منبع‌شناسی در تاریخ اسلام:

- ۷۱- فضائح الباطنیة و فضائل المستظهریة، از کیست؟  
 (۱) امام فخری رازی  
 (۲) امام محمد غزالی  
 (۳) خواجه نصیرالدین طوسی  
 (۴) خواجه نظام‌الملک طوسی
- ۷۲- کدام عبارت در مورد تاریخ «سنی ملوک الارض و الانبیاء» صحیح است؟  
 (۱) اثری است در تاریخ اسلام در مورد انبیاء و خلفای اسلام تا قرن پنجم  
 (۲) اثری است در تاریخ پادشاهان قبل از اسلام و انبیاء و در قرن سوم تألیف شد.  
 (۳) اثری است در تاریخ اسلام و ایران از ابتدای ظهور اسلام تا قرن چهارم  
 (۴) تاریخ عمومی پیامبران و امیران و بزرگان و روسای اقوام از آغاز تا نیمه قرن چهارم
- ۷۳- نخستین ذیل بر تاریخ طبری، توسط چه کسی نوشته شد؟  
 (۱) ابوعلی بلعمی  
 (۲) ابن میثم حرّانی  
 (۳) عبدالجلیل قزوینی رازی  
 (۴) عربیب‌بن سعد قرطبی

- ۷۴- تفاوت عمده کتاب‌های مسانک و ممانک با کتاب‌های خطط و رحله‌ها، در چیست؟
- ۱) توجه به محصولات نواحی و برخی ابنیه و آثار
  - ۲) طرح مشاهدات فردی و طیفی از جریان‌های سیاسی
  - ۳) توجه عمده به راه‌ها و ابنیه در مقابل طرح نقشه شهری
  - ۴) مطرح شدن ویژگی‌های اجتماعی و اقتصادی جوامع
- ۷۵- گرایش به ذکر افتخارات قبیله‌ای در گزارش رویدادهای تاریخی، جزو ویژگی‌های کدام مکتب تاریخ نگاری اسلامی به شمار می‌رود؟
- ۱) شام
  - ۲) عراق
  - ۳) مدینه
  - ۴) اندلس
- ۷۶- منظور از «امالی» در فرهنگ اسلامی چیست؟
- ۱) نسخه برداران از کتاب‌ها که در سوق الوراقین بودند
  - ۲) مأموران از بین بردن کتاب‌های ضاله مربوط به مذاهب دیگر
  - ۳) امالی عبارت بود از املاء درس به شاگردان و رسیدگی به نوشته‌های طلاب
  - ۴) طلاب بی‌ضاعتی که با سختی زندگی می‌کردند و به دشواری تحصیل می‌کردند
- ۷۷- این عبارت درباره کدام گزینه صحیح است؟
- «نوعی تاریخ نگاری جهانی که در آن پژوهش تاریخی و جغرافیایی به هم آمیخته و داستان خلقت جهان تاریخ ملل غیرعرب، تاریخ پیامبر و خلفا و نیز فلسفه تاریخ و هستی‌شناسی را شامل می‌شود»
- ۱) تاریخ یحیی
  - ۲) الکامل میرد
  - ۳) نشوار المحاضره تنوخی
  - ۴) تاریخ مدینه دمشق ابن عساکر
- ۷۸- کدام بخش در پژوهش‌های تاریخی، نشان‌دهنده جنبه نوآورانه تحقیق است؟
- ۱) پیشینه پژوهش
  - ۲) پرسش‌ها و فرضیه‌ها
  - ۳) ارجاعات به منابع اصیل و کهن
  - ۴) ارائه صحیح و دقیق روش تحقیق
- ۷۹- تبیین تاریخی، به کدام معناست؟
- ۱) تحلیل رویدادهای تاریخی
  - ۲) بیان چرستی رویدادهای تاریخی
  - ۳) کشف معنای حادثه‌ای در زمینه اجتماعی خاص
  - ۴) تحلیل رویدادها و کشف رابطه بین رویدادها و وقایع به عنوان متغیرها
- ۸۰- کدام مطلب درباره مکتب کوفه و عراق، درست است؟
- ۱) کتب خطط نگاری از این مکتب آغاز شد.
  - ۲) کتب سیره و فتوح از این مکتب آغاز گردید.
  - ۳) معاری نگاری و مالیه نگاری از این مکتب شروع شد.
  - ۴) بیشتر کتب مقاتل و فتوح را اخباریان این مکتب نوشته‌اند.
- ۸۱- کدام نوع معرفت تاریخی، در مطالعات تاریخی بیشترین کاربرد را دارد؟
- ۱) کلی
  - ۲) مستقیم
  - ۳) غیرمستقیم
  - ۴) تعمیم یافته

- ۸۲- کتاب‌های «لاصابه» و «اسد الغابه». درباره کدام شاخه از تاریخ نگاری است؟  
 (۱) صحابه نگاری  
 (۲) فرق نگاری  
 (۳) تاریخ‌نامه محلی  
 (۴) فرهنگنامه محلی دینی
- ۸۳- کدام مطلب درباره سیف بن عمر، درست است؟  
 (۱) اخبار فتوح وی ادامه نگارش پیام العرب است.  
 (۲) درباره فتوح آمارهای وی واقعی هستند.  
 (۳) وی اخبار فتوح را با قهرمانان ساختگی گزارش می‌کند.  
 (۴) اخبار وی درباره منابع مالی همه سرزمین‌های اسلامی مفید است.
- ۸۴- کدام‌یک از کتاب‌ها، نشانه‌ای از توجه به مسلمانان به مباحث نظری تاریخ و شیوه تاریخ نگاری و ارزش علمی تاریخ هستند؟  
 (۱) تحفه ابجی محمد ابراهیم ابجی - العبر ابن خلدون  
 (۲) تجارب الامم ابوعلی مسکویه - مقدمه ابن خلدون  
 (۳) تجارب الامم ابوعلی مسکویه - المختصر فی علم التاريخ کافيجی  
 (۴) المختصر فی علم التاريخ کافيجی - الاعلان بالتوبيخ لمن ذم اهل التاريخ سخاوی
- ۸۵- کتاب «شرح الاخبار» از کیست و در چه دوره‌ای نوشته شده است؟  
 (۱) شیخ مفید - آل بویه  
 (۲) قاضی نعمان - فاطمیان  
 (۳) ابوالحسن العمری - سلجوقیان  
 (۴) محمدبن سلیمان کوفی - زیدیه یمن
- ۸۶- شناخت «کیستی و چیستی اجتماعی مورخ» در کدام دسته از عناصر نقد قرار می‌گیرد؟  
 (۱) نقد درونی راوی  
 (۲) نقد بیرونی راوی  
 (۳) نقد درونی روایت  
 (۴) نقد بیرونی روایت
- ۸۷- در پژوهش‌های تاریخی، کدام عامل به مورخ امکان می‌دهد از اختلاف یا تضاد مفاهیم دور بماند؟  
 (۱) شاخص سازی  
 (۲) ارائه مفروض‌ها  
 (۳) تعریف فرضیه رقیب  
 (۴) بررسی همه مآخذ احتمالی
- ۸۸- وجود کدام بخش در پژوهش‌های تاریخی سبب ارتقای علوم انسانی و نزدیک‌تر شدن آن به دانش‌های طبیعی می‌شود؟  
 (۱) ساماندهی اولیه پژوهش  
 (۲) نقد و تحلیل پیشینه پژوهش  
 (۳) بهره‌گیری از منابع اصیل و کهن  
 (۴) داشتن چارچوب نظری یا مدل تحقیقاتی
- ۸۹- پرسش‌هایی که درباره جریان تاریخ اعم از «الگو، پیشرفت و تکرار» مطرح می‌شوند، به کدام حوزه از فلسفه تاریخ تعلق دارند؟  
 (۱) فلسفه نقدی تاریخ  
 (۲) فلسفه نظری تاریخ  
 (۳) فلسفه تحلیلی تاریخ  
 (۴) فلسفه عملی تاریخ
- ۹۰- معرفت نسبت به گذشته چگونه است و با چه چیزی به دست می‌آید؟  
 (۱) معرفتی متقابل یا مقایسه شواهد  
 (۲) معرفت غیرمستقیم به وسیله شواهد  
 (۳) معرفت شهودی با برداشت‌های از رخدادها  
 (۴) معرفتی از جنس استدراکات عقلی به وسیله تفهیم مطالب

